

POSTANOWIENIE

Dnia 25 maja 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Eugeniusz Wildowicz (przewodniczący)

SSN Jacek Błaszczyk

SSN Paweł Wiliński (sprawozdawca)

w sprawie **R. Ł.**

oskarżonego o przestępstwo z art. 177 § 2 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej

na posiedzeniu w dniu 25 maja 2021 r.

skargi obrońcy oskarżonego

na wyrok Sądu Okręgowego w K.

z dnia 3 grudnia 2020 r., sygn. akt IX Ka (...)

uchylający wyrok Sądu Rejonowego w K.

z dnia 6 czerwca 2018 r., sygn. akt II K (...)

i przekazujący sprawę w tym zakresie do ponownego rozpoznania,

na podstawie art. 539e § 2 k.p.k.

p o s t a n o w i ł

1. oddalić skargę;

2. kosztami postępowania skargowego obciążyć oskarżonego R.Ł.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 6 czerwca 2018 r., sygn. akt II K (...), Sąd Rejonowy w K. uniewinnił oskarżonego R. Ł. od popełnienia czynu z art. 177 § 2 k.k.

Po rozpoznaniu apelacji wywiedzionych przez prokuratora i pełnomocnika oskarżycieli posiłkowych Sąd Okręgowy w K., wyrokiem z dnia 28 grudnia 2018 r.,

sygn. akt IX Ka (...), uchylił wyrok Sądu I instancji i przekazał sprawę temu sądowi do ponownego rozpoznania.

Po rozpoznaniu skargi obrońcy oskarżonego na wyrok Sądu odwoławczego Sąd Najwyższy, wyrokiem z dnia 12 czerwca 2019 r., sygn. akt IV KS (...), uchylił wyrok Sądu II instancji i przekazał sprawę Sądowi Okręgowemu w K. do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

Po ponownym rozpoznaniu sprawy, w tym po uzupełnieniu materiału dowodowego poprzez dopuszczenie dowodu z opinii biegłych ze Stowarzyszenia Rzeczników Techniki Samochodowej i Ruchu Drogowego na okoliczność ustalenia, który z uczestników ruchu drogowego naruszył zasady bezpieczeństwa, jaki charakter miało to naruszenie i czy zachowanie to pozostawało w związku przyczynowym z zaistniałym wypadkiem, Sąd Okręgowy w K. wyrokiem z dnia 3 grudnia 2020 r., wydał orzeczenie kasatoryjne, tj. uchylające wyrok Sądu Rejonowego w K. z dnia 6 czerwca 2018 r., sygn. akt II K (...) i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania w postępowaniu pierwszoinstancyjnym.

Powyższy wyrok w całości zaskarżył w trybie art. 539a k.p.k. obrońca oskarżonego, zarzucając Sądowi Okręgowemu w K.:

- naruszenie art. 437 § 2 k.p.k. w zw. z art. 454 § 1 k.p.k. poprzez uznanie, że uchylenie wyroku Sądu Rejonowego jest konieczne wobec możliwości wydania wyroku skazującego wobec oskarżonego,

- naruszenie art. 437 § 2 zd. drugie in fine k.p.k. poprzez uznanie, że uchylenie wyroku Sądu Rejonowego jest konieczne, wskutek konieczności przeprowadzenia przewodu sądowego na nowo, w całości.

Podnosząc powyższe, skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku Sądu Okręgowego w K. z dnia 3 grudnia 2020 r., sygn. akt IX Ka (...) i przekazanie sprawy temu Sądowi do merytorycznego rozstrzygnięcia.

W odpowiedzi na skargę Prokurator Rejonowy w K. wniósł o jej oddalenie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga obrońcy oskarżonego okazała się niezasadna.

Zgodnie z art. 437 § 2 zdanie drugie k.p.k. uchylenie orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania może nastąpić wyłącznie w

wypadkach wskazanych w art. 439 § 1 k.p.k., art. 454 k.p.k. lub jeśli jest konieczne przeprowadzenie na nowo przewodu w całości. Treść tego przepisu w zestawieniu z treścią art. 539a § 3 k.p.k., w którym wskazano podstawy skargi, jednoznacznie wskazuje, że kognicja Sądu Najwyższego rozpoznającego skargę na wyrok sądu odwoławczego ogranicza się do zbadania, czy w sprawie, na etapie postępowania przed sądem I lub II instancji, zachodzi tzw. bezwzględna przyczyna odwoławcza, albo doszło do uchylenia wyroku wobec wystąpienia przesłanek określonych w art. 454 § 1 k.p.k.; bądź też konieczne jest przeprowadzenie w całości przewodu sądowego (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 lutego 2017 r., sygn. akt IV KS 6/16, uchwała Sądu Najwyższego z dnia 25 stycznia 2018 r., sygn. akt I KZP 13/17 oraz uchwała Sądu Najwyższego z dnia 22 maja 2019 r., sygn. akt I KZP 3/19).

Przedmiotem kontroli w tym postępowaniu jest zatem jedynie stwierdzenie, czy uchylając wyrok sądu pierwszej instancji z przekazaniem sprawy do ponownego rozpoznania, sąd odwoławczy kierował się podstawami wydania wyroku kasatoryjnego wskazanymi w art. 539a § 3 k.p.k. oraz czy takie rozstrzygnięcie było w konkretnej sprawie konieczne (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 lipca 2018 r., sygn. akt V KS 15/18). Jakkolwiek w niniejszej sprawie w uzasadnieniu sporządzonym na formularzu Sąd II instancji błędnie zaznaczył, jako powód uchylenia wyroku Sądu I instancji, pkt 5.3.1.2.1, tj. konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości, to jednak z treści uzasadnienia orzeczenia Sądu odwoławczego jednoznacznie wynika, że rzeczywistym powodem wydania rozstrzygnięcia o charakterze kasatoryjnym była treść art. 454 § 1 k.p.k., a więc jedna z podstaw wskazanych w przepisie art. 437 § 2 zdanie drugie k.p.k.

Sąd Okręgowy w K. odwołał się do zgromadzonego w toku postępowania pierwszoinstancyjnego materiału dowodowego. W szczególności skupił się na dowodach z opinii biegłych z zakresu ruchu drogowego J. R. i P. K., których celem była rekonstrukcja przebiegu wypadku drogowego, podlegającego analizie w przedmiotowym postępowaniu. W związku z rozbieżnościami istniejącymi pomiędzy ww. opiniami Sąd odwoławczy w toku postępowania apelacyjnego dopuścił dowód z opinii biegłych ze Stowarzyszenia Rzeczników Techniki Samochodowej i

Ruchu Drogowego na okoliczność ustalenia, który z uczestników ruchu drogowego naruszył zasady bezpieczeństwa, jaki charakter miało to naruszenie i czy zachowanie to pozostawało w związku przyczynowym z zaistniałym wypadkiem. Uznając za miarodajną, pełną i jasną ww. opinię, w której biegli wskazali, że piesze wkracząc na jezdnię bezpośrednio przed jadący pojazd, kierowany przez oskarżonego, stwarzały stan zagrożenia, jednakże oskarżony miał możliwość, przy wyliczonej przez biegłych prędkości kierowanego przez siebie auta, odległości pierwszej pieszej od samochodu w chwili wkraczania na jezdnię, czasu jej przebywania na jezdni, zatrzymania samochodu przed pieszymi, podejmując gwałtowne hamowanie w momencie wkroczenia pierwszej z nich na jezdnię, Sąd odwoławczy uznał, że dokonana przez Sąd I instancji prawnokarna ocena zachowania oskarżonego jest błędna i nie może zostać zaakceptowana przez Sąd II instancji. Sąd ad quem uznał w konsekwencji, że całokształt zgromadzonych w sprawie dowodów w sposób oczywisty wskazuje, iż oskarżony naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu drogowym, bowiem nie zachował ostrożności poprzez nienależytą obserwację drogi przed prowadzonym przez siebie pojazdem, przy jednoczesnym uwzględnieniu naruszenia zasad bezpieczeństwa przez pokrzywdzone piesze.

Ważkie znaczenie dla oceny niniejszej skargi ma układ procesowy, w jakim orzekał Sąd odwoławczy. Sąd Okręgowy w K. rozpoznawał apelacje prokuratora i pełnomocników oskarżycieli posiłkowych wywiedzione od wyroku uniewinniającego R. Ł. od czynu z art. 177 § 2 k.k., był zatem związany ograniczeniami wynikającymi z art. 454 § 1 k.p.k. Jednocześnie przypomnieć należy, że w wypadku reguły ne peius z art. 454 § 1 k.p.k. kontrola skargowa obejmuje ocenę prawidłowości zastosowania tego przepisu pod kątem spełnienia warunku, zgodnie z którym sąd odwoławczy "nie może skazać oskarżonego". Wymaga to wykazania przez ten sąd, że gdyby nie stwierdzone uchybienie, to mógłby zapaść wyrok skazujący, ale jego wydanie nie jest dopuszczalne w instancji odwoławczej z uwagi na zakaz takiego orzekania (zob. uchwała 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 25 stycznia 2018 r., sygn. akt I KZP 13/17). Analiza akt niniejszej sprawy nie pozostawia wątpliwości, że właśnie reguła wyrażona w art. 454 § 1 k.p.k. determinowała wydanie przez Sąd odwoławczy orzeczenia o charakterze kasatoryjnym. Uznanie poprawności

zastosowania przez Sąd odwoławczy art. 454 § 1 k.p.k., jest wystarczające do akceptacji jego rozstrzygnięcia i jednocześnie oddalenia skargi obrońcy oskarżonego.

Przedstawione powyżej okoliczności przesądzają o konieczności ponownego rozpoznania sprawy w całości przez Sąd I instancji, a zasadności takiego rozstrzygnięcia nie podważyła skarga obrońcy oskarżonego. Rozstrzygnięcie co do kosztów postępowania znajduje uzasadnienie w treści art. 636 § 1 k.p.k.

Z tych względów należało orzec jak w postanowieniu.